

ročník 24
Máj 2024
číslo 4

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

Máj - mesiac Panny Márie

Máj - mesiac Panny Márie

Celý mesiac máj je venovaný úcte k Panne Márii a celým mesiacom zaznievajú invokácie o jej živote a cnostiach v krásnych Loretánskych litániách. Mária sa darovala Bohu úplne a dobrovolne, bez výhrad. Zrieka sa aj manželského spoluzitia a chce sa ešte mocnejšie, ešte radikálnejšie ponárať v Boha, ktorý je prameňom skutočného života, darcom lásky a skutočnej radosti. Teda už od detstva sa ukazuje ako služobnica Pána, ktorá s pokorou čaká na milosť Pána, čaká naňho samého, aby prišiel a navždy prebýval v histórii jej života. Pretože celé tajomstvo viery spočíva práve v tom, že nie my prichádzame k Bohu, nie my získavame vieru vlastnými silami, ale naopak. On sa dobrovoľne približuje k nám. Kým my spravíme jeden krok, on ich urobí desať. Beží nám v ústrety ako otec na stretnutie so svojim márnokratným synom. Avšak najprv sa my musíme vydať na cestu, vyjadriť ochotu stretnúť sa s Bohom: „Vstanem a pôjdem k Otcovi.“ Učinili tak mnohí pred nami a tiež tak urobila aj Mária. Ona dokonale vedela, že ak chce nájsť Boha a uveriť mu, musí najprv po tom veľmi túžiť. V tom je nám Mária vzorom viery a hľadania Božej vôle. Preto prosíme Pána v tomto mesiaci, ktorý je zasvätený Márii, pri mariánskych litániách, aby sme mali silu a odvahu ju v tom nasledovať.

d. o. Marek

OBSAH

Úvodník 2

KATECHÉZA

Homília na Nanebovst. Pána B 4

Homília Zoslania Ducha Svätého B....6

Homília na Najsv. Trojicu B8

Homília na Kristovo Telo a Krv B10

ROZHOVOR

Mons. Marcel Gábor 12

Mgr. Juraj Rizman 14

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Aká je misia vľadykov?..... 16

Kecharitomene 17

Služba akolytu 18

Križová cesta Sp. Kapitula 19

SPEKTRUM MLADÝCH

Extrémna križová cesta 21

„Ovčianska“ Kalvária 23

Ahoj, deti! 24

Máš problém? (123. časť) 25

Trampoty v manž. (181. časť) 27

Ohlášky 29

Stalo sa, stane sa 29

Prehľad úmyslov sv. omší 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútorňá predná: M. Magda

Vnútorňá zadná: S. Šimčík

Vonkajšia zadná: M. Magda

SPEKTRUM**Vydáva:**Rímskokatolícky farský úrad
vo Víťaze pre vnútornú potrebu**Za vydanie zodpovedá:**

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová**Grafika:** Martin Magda sr.**Redakčný tím:** † d. o. Ján Biroš, Zuzana

Forišová, Viktória Uličná, Blažej Vaščák

Kontakty: Tel.: 051/79 16 235e-mail: vítaz@rimkat.sk, spektrum@rimkat.skwww.famostvítaz.sk

IBAN SK36 0900 0000 0050 3744 5647

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

snímka: M. Magda

Posolstvo Panny Márie, Kráľovnej pokoja**25. marca 2024****cez vizionárku Mariju Lunetti****„Drahé deti!“****V tomto milostivom čase sa modlite so mnou,
aby zvíťazilo dobro vo vás i okolo vás.****Osobitným spôsobom, deti moje, modlite sa
zjednotení s Ježišom na jeho križovej ceste.****Vložte do svojich modlitieb toto ľudstvo,
ktoré blúdi bez Boha a jeho lásky.****Buďte modlitbou, buďte svetlom a svedkami
všetkým tým, ktorých stretáte, deti moje,
aby milosrdný Boh bol k vám milosrdný.****Ďakujem vám, že ste prijali moje pozvanie.“**

KATECHÉZA

Homília na sviatok Nanebovstúpenia Pána
cez rok B
z prípravy kňaza + Jána Biroša

Vy sa musíte milovať, lebo ináč zahyniete!

Milí veriaci,
„žime tak, aby sme boli vzatí do neba!“ **Posledné pranie umierajúcich zvlášť zaväzuje vo svedomí tých, ku ktorým sa obracajú. Dokonca býva rešpektované aj právo posledného prania zločinca pred popravou. Vojaci, ktorí prežili fronty najhorších vojen, pokladali za svoju svätú povinnosť odovzdať posledné odkazy svojich padlých kamarátov ich rodinám, aj keď ich často museli hľadať vo vzdialených krajinách.**

Poznal som jednu starenku, ktorá umrela tak ticho, ako ticho žila po celý svoj život. Jej deti, odcudzené Bohu a rozhádané medzi sebou, si prečítali jej závet, poslednú vôľu. Na konci testamentu bolo pripísané: „Deti moje, odpusťte si a majte sa radi. Do vide-

nia v nebi!“ Táto veta nimi otriasla. Matkine rady pre nich za jej života neznamenal nič, ale tento mater-ský vládny a hrejivý odkaz „zo záhrobia“ závažne zmenil ich zmýšľanie aj život. „Stretnúť sa s mamičkou v nebi“, povedala jedna z dcér, „znamená žiť tak, aby sme sa tam dostali.“ A vtedy sa všetky deti bez rozdielu zmierili a zhodli.

O čo naliehavejšie, závažnejšie a závratnejšie znejú Ježišove posledné slová k nám, jeho učeníkom, z Olivovej hory, odkiaľ sa Pán Ježiš vzniesol pred očami učeníkov do neba a oblak im Ho vzal z očí: „Milujte sa navzájom!“ To nie je len jeden z mnohých evanjelio-vých príkazov. Za tri roky verejného pôsobenia predniesol Pán Ježiš mnoho kázní. Vo chvíli, keď už niet času na mnoho slov, zhustu-

je Pán Ježiš celé svoje evanjelium do jedinej krátkej vety: „Milujte sa navzájom!“

Istý mysliteľ našej doby napísal o týchto Ježišových slovách: „Dnes, po 20 storočiach platia s otrasným dodatkom: Vy sa musíte milovať, lebo ináč zahyniete!“ Vo všetkých doterajších filozofických a ideologických plánoch na výstavbu nového, lepšieho sveta bola vždy starostlivo zabúdaná láska. K tejto láske sa vnútorne oslobodiť je totiž väčšia drina ako meniť svet kultúrnymi či vedecko-technickými revolúciami.

Ale po nových, ťažko vykúpených skúsenostiach ľudstva, sa blíži doba, áno, už je tu, kedy svet bude nevyhnutne musieť uznať v láske evanjelia tú prvú a základnú energiu, schopnú zachrániť svet. Táto

Palmová nedeľa; snímka: M. Magdá

láska je jediným kľúčom, ktorý sa presne hodí do zámku väzenia, do toho zložitého zámku, ktorý je potrebné odomknúť, aby mohli vojsť do plnej slobody jednotlivci aj národy a celé ľudstvo.

V jednej knihe pre deti nad 7 rokov čítame túto rozprávku: V jednom čudnom lese bola veľká železná klietka a v nej žil lev. Okolo tejto železnej klietky sa vinuli rozličné rastliny a zakrývali ju listy. Lev si myslel, že má krásny brloh z lístia. Bol spokojný. Ležal, drial a hovoril si: „Keď budem chcieť, roztrhnem tie záclony z lístia a pôjdem na prechádzku.“ Lenže k tej prechádzke neprichádzalo. Vždy v tomto lístí narazil na niečo pevné a tak sa radšej stiahol do stredu klietky, drial a nechal sa snívať o tom, že má svoj krásny brloh z lístia.

A tak prišla jeseň. Vietor postrhával všetko lístie a zostala holá, tvrdá, železná klietka. Lev začal bedákať: „Nemám krásny brloh, nikdy som ho nemal, som v klietke a vždy som v nej bol!“ A umrel od žiaľu. Hlúpy lev. Rozprávka ešte končí otázkou: Prečo bol ten lev hlúpy, deti? Predstavte si, on si nevšimol, že tá jeho klietka nemá strop - povalu. Stačil jeden jeho skok, aby bol slobodný. Silu na to mal. Ale on sa zabudol pozrieť hore! (Daisy Mrázková: Auto z pralesa).

Je to múdra rozprávka pre nás všetkých. Ľudské sebecko je totižto takouto klietkou. Človek si ju môže maskovať drahým vybavením, hmotným luxusom, všetkým možným. Až raz príde jeseň života - staroba a krutá chvíľa pravdy a vytriezvenia, kedy pozná, že to, čo si vo svojej hlave nesprávne stavil a na čo vsadil svoje sily a svoje peniaze, je len klietka, do ktorej sa sám dostal a z ktorej už nemôže nikam pred Bohom utiecť.

Našťastie, ani táto klietka nemá strop! Nebo je nad každým človekom stále otvorené. Aj na ten skok ti dá Boh silu, dá ju každému, kto sa statočne rozhodne oslobodiť sa z väzenia svojho egoizmu a ľahostajnej sebalásky, kto sa rozhodne opustiť všetku svoju falošnú istotu a nelásku voči svojmu bližnému a prežívať skutočnú slobodu v nádhernom a ničím neohraničenom priestore Božej lásky.

Nanebovstúpenie Pána bude hovoriť každému z nás: „Hore srdcia!“ Každému, lebo my všetci sme pútnikmi na ceste vedúcej do neba. Čas nášho života sa mihá, avšak hodnota života ostáva naveky. Vieme už, že hodnotu mu nedá zháňanie sa za materiálnymi statkami, ale jedine LÁSKA. Tá láska, ktorá je dobrá, nerobí ani nezmýšľa zle, nezávidí, neohovára, nezrádza, neudáva, ale jednoducho každému praje dobro, každému odpúšťa, lebo chce, aby aj jemu bolo odpustené.

Pane Ježišu, pomôž nám toto tvoje učenie pochopiť, uskutočniť a tak vyplniť Tvoju poslednú vôľu, ktorú si nám zanechal, keď si odchádzal do neba pripraviť nám miesto u seba. Pomôž nám uchopiť kľúč, ktorý nám Ty sám podávaš a nikdy ho nestratiť, ani nevypustiť z ruky. Amen.

KATECHÉZA

**Homília na sviatok Zoslania Ducha Svätého
cez rok B
z prípravy kňaza + Jána Biroša**

„Prijmite Ducha Svätého!“

Milí veriaci,
v dnešnom evanjeliu sme počuli, že Pán Ježiš dýchol na apoštolov a povedal im: „Prijmite Ducha Svätého!“ Prečo na nich dýchol? Dýchanie je prejavom života. Dýchanie sa po latinsky povie *spiritus*. Duch Svätý sa po latinsky povie *Spiritus Sanctus*. Keby sme to preložili do slovenčiny, je to sväté dýchanie. Mohli by sme teda povedať: dýchol na nich preto, lebo im povedal: „Prijmite sväté dýchanie!“ Duch Svätý je teda sväté dýchanie.

To znamená, že ako je ľudské dýchanie prejavom života, tak je Duch Svätý prejavom Božieho života. Pán Boh žije takýmto svätým dýchaním. Sväté dýchanie v Bohu - to je vzájomná láska medzi Otcom a Synom. Otec a Syn sa nevýslovne

milujú. Láska Otca k Synovi a láska Syna k Otcovi je taká veľká, trvalá, nekonečná a živá, že je to tretia Božská Osoba. Život v Bohu je láska. Keby sa v Bohu skončila láska, keby sa Otec a Syn prestali milovať, Boh by umrel. Láska je to najpodstatnejšie v Bohu. Preto svätý Ján, evanjelista napísal: BOH JE LÁSKA. A pretože Duch Svätý je sväté dýchanie lásky v Bohu, Pán Ježiš dýchol na apoštolov, keď im dával Ducha Svätého.

Ducha Svätého, čiže toto sväté dýchanie v Bohu Pán Ježiš prisľúbil apoštolom a na 50-ty deň po svojom zmŕtvychvstaní Ho apoštolom daroval. Dialo sa to za sprievodu silných znamení: nastal víchor a nad všetkými sa zjavili ohnivé jazyky. Tým sa naznačovalo, že Duch Svätý, darovaný apoštolom a veria-

cim, bude účinkovať tak silno, aký je silný víchor alebo ako je silný oheň. A čo sa vtedy naznačovalo, to sa aj splnilo. Apoštoli boli predtým slabí a nedokonalí. Spomeňme si na Petra, ako sa na nádvorí veľkňazovho paláca bál priznať pred slúžkou veľkňaza, že je Kristovým učeníkom. Spomeňme si, ako sa medzi sebou hádali, kto bude medzi nimi prvý. Spomeňme si, ako sa rozhnevali, keď ich odmietli v istej samaritánskej dedine a ako chceli zvolať oheň z neba na jej obyvateľov. Pán Ježiš ich musel utišovať, boli slabí a nedokonalí.

Ale po zoslaní Ducha Svätého sa stali všetci hrdinami a svätými. Úplne sa premenili. Toho istého Ducha Svätého, čiže sväté dýchanie lásky zosiela Pán Ježiš aj nám. Duch Svätý nás spojí svojou

Štvrtok Pánovej večere; snímka: M. Magda

Piatok Utrpenia Pána; snímka: M. Magda

láskou a nebeským Otcom. V tejto chvíli sa stane niečo podobné ako s malým potôčikom, čo sa vlieva do rieky alebo s riekou, ktorá sa vlieva do mora. Malý potôčik, čo sa vleje do rieky, stratí svoje meno a tečie a žije pod menom rieky.

Tak aj ten z nás, čo sa otvorí Duchu Svätému je takto spojený s Otcom a Snom, že síce neprestal žiť, žije a je človekom aj naďalej, ale žije úplne v Bohu, pod Božím menom. Lebo sme dostali Ducha synovstva, v ktorom voláme Abba, Otče! Stávame sa Božími synmi a dcérami. Takéto veľké a hlboké spojenie s Bohom v nás spôsobí Duch Svätý. A to je v našom náboženstve nádherné. Treba si to uvedomiť a prežiť to.

Čudujete sa ešte, že napríklad rehoľníci, ktorých Duch Svätý spojil s Bohom takto úzko, sa nechcú vzdať tohto šťastia za nijaké ponuky na svete? Ani jeden z nich nie je zamknutý, dvere majú otvorené, môžu z kláštora odísť do sveta, kedy len budú chcieť, tam, kde je veselo. Ale pretože spoznali, zažili a zakúsili šťastie a radosť zo zjednotenia sa s Bohom prostredníctvom Ducha Svätého, nechcú sa tejto radosti vzdať, aby získali pozemské radovánky.

Už len treba pripomenúť, že zjednotenie s Bohom, ktoré v nás vytvára Duch Svätý, to nie je nijaké sladké usínanie v Bohu, nijaké odpočívanie, ale je to život, ktorý sa prejavuje dynamizmom, pohybom, činnosťou. Veď Duch Svätý sa nám dal v znamení vetra. Náš život, keď sme spojení s Bohom, je ako plachetnica, do ktorej fúka vietor. Keď vietor fúka, plachty sa napínajú a loď sa pohybuje. Duch Svätý je víchor, ktorý človeka spojeného, spútaného a zjednoteného s Bohom pohybuje do činnosti, do modlitby, do pozornosti k ostatným, do dobroty a láskavosti, do dobrých skutkov. My, čo sme s Bohom spojení, by sme teda mali najviac vynikať v dobrých skutkoch. Tak to vidíme u apoštolov a u prvých kresťanov. Všetci ľudia ich obdivovali za ich dobré skutky.

Kresťania prevyšovali ostatných. Z toho poznáme, že boli naplnení Duchom Svätým. Ak my neprevyšujeme ostatných alebo sa nevyrovnáme ostatným, to preto, že sme sa dostatočne neotvorili Duchu Svätému. Vtedy ani nie sme zjednotení s nebeským Otcom a ani nekonáme dobré skutky. A tak dnes, na sviatok Ducha Svätého, otvorme sa Duchu Svätému a prosme: „Príď k nám, Duchu Svätý, zjednot' nás s Bohom, lebo len tak bude náš život milý Bohu.“ Amen.

KATECHÉZA**Homília na sviatok Najsvätejšej Trojice
z prípravy kňaza + Jána Biroša****Človek tu stojí pred ohniskom večne planúceho tajomstva**

**Milí veriaci,
jeden staručký kňaz mi kedysi rozprával, ako mu jedna žena, ktorá o sebe hovorila, že je bez vyznania, prehlásila: „Ja sa modlím každý deň ráno aj večer. Čosi nad nami musí byť. A to si nedám vziať.“ Áno, ľudský rozum je schopný povedať: Boh je, ale nie je schopný povedať: Kto je Boh? Človek tu stojí pred ohniskom večne planúceho tajomstva.**

Niet bežnejšieho zjavu ako svetlo. Sme ním obklopení, sme s ním v styku neustále. Ak si však dáme otázku, čo je svetlo, stojíme pred veľkou záhadou. Svetoznámy fyzik našej doby, odborník v otázke svetla, Louis de Broglie si vzdychol: „Vedeli by sme mnoho vecí, keby

sme vedeli aspoň, čo je to paprštek svetla. Hmotné bytie, veci okolo nás, sú plné záhad. Geológ Pierre Termier hovorí, že „vedy sú záhradami záhad“. Prechádzame sa tam v tieni tajomstiev a každý kvet, ktorý tam odtrhneme, je novým tajomstvom. Ak je pre nás už obmedzené bytie tajomstvom, o čo viac tajomnejšie musí byť večné, nekonečné bytie Boha.

O vnútornom živote ľudí okolo nás vieme len toľko, koľko nám o sebe povedia. O stredovekom básnikovi Jacopone da Todi sa rozpráva, že pri náhlej smrti svojej manželky, ktorá prišla o život pri páde z pódia pri nejakej slávnosti, odhalil na jej tele tvrdú košelu a až vtedy poznal, ako prísne žila pod po-

vrchom blahobytného života.

Ale Boh o sebe nemlčal. Hovoril k Mojžišovi z ohnivého kra, hovoril najmä k vyvolenému národu skutkami svojej moci aj slovami prorokov a zdôrazňoval, že je jeden, že niet iného Boha okrem Neho. Naposledy prehovoril ústami svojho Jednorodného Syna Ježiša Krista. A vtedy sa ľudia o Bohu dozvedeli najviac. Vtedy bolo ľuďom odhalené, že hlboký vnútorný Boží život prebieha nie v jednej, ale v troch Osobách. Seba Ježiš Kristus prehlasoval za Syna Boha Otca: „Nikto nepozná Syna, iba Otec a nikto nepozná Otca, iba Syn a ten, komu by to chcel Syn Boží zjaviť“ (Mt 11, 27).

A nie raz hovoril Pán Ježiš apoš-

Platok Utrpenia Pána - Kňžová cesta; snímka: M. Bagda

tolom o Tretej Božskej Osobe - o Duchu Svätom. Pri Poslednej večeri ich teší: „A ja budem prosit Otca a dá vám iného Utešiteľa, aby s vami zostával na veky, Duchu pravdy“ (Jn 14, 16). V mene Otca i Syna i Ducha Svätého posielal Pán Ježiš apoštolov do sveta krstiť a učiť.

Svätý Augustín aj svätý Tomáš Akvinský vidia najdokonalejší obraz Najsvätejšej Trojice v myšlienkovom živote človeka. Ten sa prejavuje myslením a úkonmi vôle. Tak je tomu aj v Bohu, avšak nekonečne dokonalejším spôsobom. Boh od večnosti spoznáva seba a v myšlienke, v pojme, v Slove, ktoré si vytvára o sebe je celá jeho podstata. Tak je plodený Syn. A vzájomná láska oboch osôb je tak dokonalá, že je do nej vliata celá Božia podstata, ktorá je takto zosobnená v Tretej Božskej Osobe, v Duchu Svätom. V spoločenstve troch Božských osôb prežíva Boh nepredstaviteľne blažený život. Tým sa však Trojjediný Boh nestáva pochopiteľný obmedzenému ľudskému rozumu. Človeka však môže potešiť, že tento nevystihnuteľný Boh vstupuje do priateľského styku s človekom, že ho svätým krstom adoptuje dokonca za svoje dieťa, že prebýva v človeku, ktorý žije v posväcujúcej milosti ako vo svojom príbytku.

Táto náuka o prebývaní Boha v duši bola prvým kresťanom bežná. Sv. Ignác Antiochijský, žiak apoštola sv. Jána, nazýva kresťanov názvom theoforoi - nosiči Boha, Christoforoi - nosiči Krista, hagioforoi - nosiči svätosti. Boh, ktorý prebýva v duši, nie je nečinný, pretvára dušu svojou milosťou, zbožštuje. Duša sa stáva jeho priateľkou, už teraz v nej začína nebo na zemi. Aká je to útecha pre dušu, keď vie, že v nej prebýva najvernejší priateľ!

Hlboko prežila túto myšlienku karmelitánka Alžbeta od Najsvätejšej Trojice. Vo svojom testamente radí spolusestrám, aby žili s Najsvätejšou Trojicou vo vnútri svojej duše. Sama takto žila. Keď bola na sklonku svojho života po dlhé mesiace pripútaná na posteľ, bolo pre ňu veľkou útechou, keď ju navštívila jej predstavená, ktorú veľmi ctila. Raz však predstavená nemohla u nej vykonať obvyklú návštevu a ospravedlňovala sa. Chorá odpovedala: „Nerobte si žiadne starosti, ak vám nie je možné prísť. Myslíte si, že som so svojimi božskými hosťami. Nesmiem a nemôžem už nič chcieť, než ch priateľstvo. Cítim sa tak dobre, že sú tu...“

Nech nás vedomie, že Trojjediný Boh prebýva v našom vnútri chráni pred zlom, potešuje a posilňuje nás v úzkostiach a v bolestiach v pozemskom živote, aby nás jeho nekonečne krásny a láskyplný život oblažoval na večnosti. Dnešnou slávnosťou končí veľkonočné obdobie. V láske a viere sa v Eucharistii ponárame do tajomstva lásky Božích Osôb. Kto to nepochopil, nepochopil vlastne nič z tajomstva Božej existencie. Prosme dnes pokorne o vieru a lásku. Amen.

Piatok Utrpenia Pána; snímka: M. Magda

KATECHÉZA

**Homília na sviatok
Najsvätejšieho Kristovo Tela a Krvi
z prípravy kňaza + Jána Biroša**

„Toto robte na moju pamiatku!“

Milí veriaci,
to, čo je večné, je dôležitejšie ako to, čo je dočasné, pozemské. Avšak aj pozemské je veľké a priam zázračné, lebo to mohol vytvoriť len všemohúci Boh. Všetko pozemské je tiež Božím dielom a určené pre nás na dočasné užívanie a poznávanie Božej dokonalosti a veľby a tak aj na získanie zásluh pre večnosť. Tak je večný Chlieb dôležitejší ako pozemský chlieb. Ludstvo poznalo najprv pozemský chlieb a len postupne ho Boh viedol k tomu, aby poznalo aj večný Chlieb.

Ludstvo poznalo chlieb od počiatku, lebo z Božej múdrosti obsahuje všetky základné látky, kto-

ré sú potrebné pre výživu. Už Kain a Ábel obetovali Bohu zo svojho majetku. Ábel obetoval z oviec a Kain obetoval z obilia. Tieto obeť sa zachovali po celé veky, lebo keď prišiel Abrahám do prislúbenej zeme, našiel tam kráľa a veľkňaza Melchizedecha, ktorý obetoval Bohu chlieb a víno. Mojžiš potom z Božej vôle učil ľud, aby Bohu prinášal obeť zo svojho majetku - zvieratá, víno a múku.

Boh nám všetko dáva zo svojej dobroty a múdrosti. Už pozemský chlieb je zázrakom jeho múdrosti. Ten zázrak znázornil ešte ako väčší, keď dal na púšti ľudu chlieb z neba. Z evanjelií vieme, že Pán Ježiš počas svojho verejného účín-

kovania zázračne nasýtil ľud, keď ho tak zaujato počúvali, že zabudli na pozemský pokrm. Po zázračnom nasýtení ľudia znova hľadali Ježiša, aby sa zasa nasýtili zázračne rozmnožených chlebov. Vtedy im na ich prekvapenie Pán Ježiš povedal, že im dá chlieb, ktorý ich urobí nesmrteľnými.

Keď ľudia takýto chlieb chceli, po ktorom nebudú znova hladní, Pán Ježiš im povedal, že chlieb, ktorý im dá, je jeho telo za život sveta. Keď nechceli uveriť, že im môže dať jesť svoje telo, pridal ešte, že ak nebudú jesť jeho telo a piť jeho krv, nebudú mať v sebe život. A pokračoval: „Kto je moje Telo a pije moju Krv, ten má život večný a ja

snímka: M. Magda

snímka: M. Magda

ho vzkriesim v posledný deň. Moje Telo je opravdivý pokrm a moja Krv je opravdivý nápoj.“

Keď to počuli Židia, pohoršili sa a odišli. Nechceli také niečo počúvať. Nespomenuli si na Učiteľove zázraky a neuverili, že keď mohol robiť iné veľké skutky, môže urobiť aj to, čo teraz hovorí. Apoštoli tiež nechápali, ale oni si spomenuli na veľké Pánove skutky a uverili, aj keď nechápali. Peter v mene všetkých Majstrov odpovedal: „Pane, a ku komu by sme išli? My sme uverili, že len Ty máš slová večného života.“ Apoštoli, aj keď nechápali, mali rozumné dôvody, aby Ježišovi uverili.

Keď potom pri Poslednej večeri Pán Ježiš splnil svoj prísľub a premenil chlieb na svoje Telo a víno na svoju Krv, videli, ako to Ježiš myslel. Avšak aj vtedy videli iba chlieb a víno, ale verili Ježišovi, že je to jeho Telo a jeho Krv. Uctili Ježiša tým, že viac verili jeho slovám ako svojim očiam. Oni videli len farbu, tvar chleba, cítili jeho vôňu, ale verili, že podstata je iná, že je to Telo a Krv Kristova.

Svätý Tomáš Akvinský píše: „Aj vo vnútri vtáčieho vajca sa to vnútorné premení na živé vtáča a vonkajšia škrupina ostane rovnaká, ako predtým.“ Je to pekné vysvetlenie, ale aj tak nevystihuje to, že pri premenení chleba a vína sa premieňa celá podstata na Božie Telo a Krv, iba spôsoby ostávajú podobné ako predtým.

Pán Ježiš pri Poslednej večeri podával svoje telo a krv vlastnými rukami apoštolom a povedal im, aby vzali a jedli, vzali a pili. Nakoniec pridal: „Toto robte na moju pamiatku!“ To je ustanovenie Sviatosti Oltárnej, ustanovenie svätej omše a ustanovenie kňazstva. Sv. Tomáš Akvinský napísal, že sväté prijímanie - Eucharistia, účinkuje podobne ako chlieb a víno: chlieb a víno (pozemský pokrm) sa spája čo najužšie s telom, udržuje nám život a napomáha v rastu, odníma únavu a slabosť, dodáva telu silu, poskytuje mu istú rozkoš - lahodí dasnám a pôsobí ako prostriedok na ducha (v zdravom tele zdravý duch). Podobne účinkuje na dušu a telo nebeský Chlieb.

Eucharistia = vzdávanie vďaky! Nuž, ďakujeme Ti, Bože, za pozemský chlieb! Ďakujeme Ti, Bože, za CHLIEB NEBESKÝ! Amen.

Rozhovor

pplk. Mons. PhDr. Marcel Gábor, policajný dekan Ordinariátu Ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR

Tento rozhovor vznikol pri príležitosti d'akovnej sv. omše za 50 rokov života nášho mimosviackeho rozdávača Františka Čecha. Jubilant taktiež patril vo svojej činnej službe do Ordinariátu Ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky.

Mám pred sebou vzácných duchovných otcov Marcela Gábora a Juraja Rizmana. Budem sa vás pýtať jednotlivo. Odkiaľ pochádzate vy, duchovný otec Marcel?

Som rodákom zo Sniny.

Sninu nosím v srdci, tam som začal projektovať Stredné poľnohospodárske učilište. Aj vaši rodičia pochádzajú zo Sniny?

Nebohý otec bol Sninčan, mama pochádzala z vedľajšej dediny Belá nad Cirochou.

Vaši súrodenci?

Mám jedného brata a dve ses-

snímka: M. Magda

try, v minulom roku jedna z nich zomrela.

Základná škola v Snine?

Základnú školu aj Stredné odborné učilište strojárské s maturitou som absolvoval v Snine.

Snina je známa strojárskym životom. Škoda, že to už upadlo. Som tiež technikom, preto vnímam, že technikmi nechceme byť. Mladí ľudia sú viac IT, je to tiež trochu technické. Máte v Snine aj deväťročnú školu?

Je ich tam viacej. Bolo ich šesť, zostalo len päť. Rodí sa menej detí. Je tam cirkevná škola spojená s cirkevným gymnáziom.

Už vtedy u vás vznikalo povolanie?

Odmalička som s bratom stále ministroval. Je to zvláštne, povolanie sa zrodilo počas základnej vojenskej služby v Žatci, nastúpil som ešte za totality na dva roky. Keď som sa vrátil, plánoval som, že sa ožením. Po dvoch týždňoch prišla náhla zmena. Radikálne som zmenil život a rozhodol som sa vstúpiť do seminára. Ešte som rok pracoval, aby som zistil, či to nie je také chvíľkové.

Seminár na Spišskej Kapitule?

Začal som na Spišskej Kapitule. Po dvoch rokoch nám dal arcibiskup Tkáč ponuku: kto chce, môže študovať v Taliansku s tým, že tam odsluží ďalších desať rokov ako kňaz.

Tak som sa s ďalšími bohoslovcami prihlásil. V prvom roku len traja, potom sa prihlásili ďalší traja. Nakoniec som tam ukončil štúdium na Lateránskej univerzite. Študoval som teológiu. Neskôr som si na Slovensku urobil doktorát z etiky.

Primície...

Primície boli aj v Taliansku, aj na Slovensku. Diakonská vysviacka bola v Snine, kňazskú vysviacku sme mali v Taliansku.

Špecializácia k armáde, k polícii...

Povedal som, že nikdy do odborných zložiek po skúsenostiach s vojenčinou. Vznikla zvláštna situácia, že v meste Spoleto, diecéza Spoleto-Norcia, kde som pôsobil, potrebovali kňaza do policajnej školy. Biskup nám, mladým kňazom, pri jednom stretnutí, ponúkol, kto by tam išiel. Vravel som kamarátovi, teraz aj v slovenskej polícii Danielovi Jancuskovi: „Nám sa to nemôže stať, lebo nemáme talianske občianstvo.“ Biskup mi po stretnutí povedal: „Marcelo, myslel som na teba.“ „Otec biskup, nie je to možné, lebo nemám talianske občianstvo.“ Hovorí: „Rozprával som s ministrom, všetko je už dohodnuté.“ Hovorím: „Načo bolo to divadlo počas stretnutia mladých kňazov, keď už všetko bolo dohodnuté?“ Povedal som: „Dobre, na rok to vezmem. Keď sa nebudem cítiť na tú službu, nie že ma nejako potrestá, že sa chcem vzdať tejto služby.“ Nakoniec tá služba trvala skoro deväť rokov. Keď som sa vrátil na Slovensko, hneď som išiel do policajnej školy v Košiciach.

Usmieval som sa, lebo duchovný otec Jancusko bol u nás a robil som s ním u nás rozhovor. Od neho som počul o Norcii.

Všetci sme spolužiaci. Váš pán farár Marek, Daniel Jancusko a ešte Oliver Székely, ktorý tu bol, je tiež naším spolužiakom. Boli sme silný ročník.

Akú funkciu máte teraz v zbore?

Teraz som dekanom pre východ v rámci Ministerstva vnútra.

Dekanát je pre celú republiku?

V rámci Ministerstva vnútra sú tri dekanáty. Potom sú vojaci, väzenská a justičná stráž. My sme špecifickí v tom, že do nášho dekanátu patria aj hasiči, horská záchranná služba, teda aj kňaz, ktorý je v horskej záchranej službe. Tým, že sú len traja na celom Slovensku, aj colná a finančná správa. Kňaz, ktorý je pre colníkov a finančnú správu, patrí tiež do nášho dekanátu.

Kolko kňazov je v dekanáte?

Piati a ja šiesty. Zaberá to celý východ.

Patria k vám aj radoví policajti?

Sú to personálne farnosti. Nemusí to byť len uniformovaný, platí to aj pre zamestnancov, pre hasičov a finančnú správu, Horskú záchrannú službu, záber je obrovský. Záleží od tých ľudí, či si vyberú miestneho kňaza alebo u nás. Majú možnosť vybrať si, kde chcú. Buď sa obrátia na nás alebo na miestneho farára.

Nemáme toľko času, aby som sa spýtal na ťažké prípady...

Tam, kde je zbraň, tam sa nesranduje. Tým, že je to služba užitočná pre tých chlapov, nedaj, Bože, má

niekto depresie, keď sa na nás, kňazov, obrátia, máme spovedné tajomstvo. Bojí sa, aby neprišiel o prácu, tak sa obráti na nás, kňazov a zverí sa nám. Záleží na nás, ako pracujeme. Niekedy je fakt potreba pomôcť, pomoc psychológa aj psychiatra.

V závere prepojíme na naše „civilné“ kresťanstvo. Odkaz pre našich veriacich, pre čitateľov Spektra.

Myslím, že najjednoduchší duchovný odkaz - nech sa za nás modlia, my za nich. Veď aj my sme vyrástli vo farnostiach. Potom spolupráca medzi nami, kňazmi je stále. Aj dnes to bolo vidieť, že si navzájom pomáhame, napríklad pri spovedi. Keď miestny farár nevyspovedá, tak spovedáme my. Nie sme samostatná jednotka, je to stále prepojené. Keď je treba niekedy pomôcť so svätými omšami, ideme, pomáhame, zastupujeme v klasických farnostiach, najmä cez sviatky. Keď sa stane, že kňaz ochorie, ideme mu pomôcť.

Ako teraz náš duchovný otec Marek. Nemali sme ho spred Vianoc tri mesiace. Náš bývalý, už nebohý, kostolník hovoril: „Kňazoch jak v Ríme“, lebo ste boli štyria.

Jeden odkaz by bol: nech sa modlia najmä za policajtov, aby boli dobrými, aby sa slušne správali k ľuďom.

Máte pekné heslo: "Pomáhať a chrániť".

Modlite sa za to, aby to dodržiavali.

Ďakujem vám, duchovný otec Gábor, za rozhovor.

pripravili: A. Blizmanová a M. Magda

Rozhovor

mjr. Mgr. Juraj Rizman, policajný kaplán Ordinariátu Ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR

Tento rozhovor vznikol pri príležitosti d'akovnej sv. omše za 50 rokov života nášho mimosviatenského rozdávača Františka Čecha. Jubilant taktiež patril vo svojej činnnej službe do Ordinariátu Ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky.

Spolusediacim duchovného otca Gábora je duchovný otec Juraj Rizman zo Saint Louis. Hovorím to preto, že sme sa stretli na pohrebe pána Straku, ktorý bol naším susedom a krstným otcom mojej manželky. Aj vás sa spýtam, pochádzate priamo zo Starej Lubovne?

Narodil som sa v Starej Lubovni, tam som vyrástol do svojich 15 rokov, potom naši dostávali dom. Obidvaja rodičia pracovali v Starej Lubovni. Kým bola práca, odchod na dedinu sa predlžoval. Momentálne bývam pri rodičoch vo Veľkom Lipníku, sú to Pieniny. Od-

snímka: M. Magda

tiaľ pochádza mama, otec vyrástol v Podolínci a v Lomničke. Hovorím o sebe, že som čistokrvný Slováč. Dedo prišiel zo Sučian a babka bola Maďarka z Užhorodu od Mukačeva, z Podkarpatskej Rusi. Dedo jazdil autobusom po Ukrajine, kdesi tam „nahnal babku do šancu“. Usadili sa v Podolínci. Po maminej strane to jem Rusnak, lebo Veľký Lipník je poslednou ruskou dedinou. Za ňou sú Haligovce, to sú už Gorali.

Vaši súrodenci...

Mám troch súrodencov. Všetci sú mladší – dve sestry a brat. Sme také dvojky – ja a o dva roky mladšia sestra, po tom o deväť rokov mladší brat a o jedenásť rokov mladšia sestra.

Kolko rokov má najmladšia sestra?

Primerane. Tridsaťosem.

Základná škola...

Základná škola bola v Starej Lubovni. Na strednú školu som odišiel do Košíc na strojnú priemyslovku. Z toho, čo sa orientujem, tak v kňazskom "fachu" je to gymnázium alebo strojnica. Veľa kňazov je strojárov.

Zdá sa mi, že aj náš duchovný otec Marek je technik... Aj v Prešove máme strojnú priemyslovku.

Chcel som ísť na dopravnú školu do Košíc, nevyšlo to, prihláška išla len cez ulicu.

Tam už vznikalo povolanie?

My sme do chrámu nechodili.

Naši doma boli komunisti, nie tak presvedčení ako straníci. Viac-menej to náboženské povedomie vo mne pestovala babka z maminej strany. Prázdniny sme trávili v Lipníku u starých rodičov. Stále som vedel, že Boh je. Ako dieťa som vnímal, že nechodíme do kostola a iní chodia, že to nie je v poriadku. Odtiaľ viem, že najhorší pocit, ktorý môže človek nadobudnúť, je pocit viny. Vždy ideš s ohnutým krkom. Po revolúcii sa zriadila u nás gréckokatolícka farnosť. Do Ľubovne prišli takí "bojovníci", medzi nimi terajší bratislavský biskup Peter Rusnák s Petrom Krenickým. Dnes je na Ukrajine, Rusi ho už deportovali, tuším sa tam vrátil. Nemáme medzi sebou kontakt. Bol to chlap, život - „gombička“, bol to zapálený kňaz. Prvýkrát som uňho videl, čím ten človek žije, život ako keby mimo reality. Čo ma tak vtiahlo, boli mládežnícke hnutia Oáza Svetlo – život. Stretol som tam dobrých ľudí, dobré partie. Angažoval som sa v hnutí, to sa vyvíjalo celý čas. Bolo to spojené s východnými redemptoristami. Boli sme partia, povedali sme si: ideme do kláštora, tak sme išli. Povolanie muselo dozrievať postupne - dva roky postulátu v Krakove, noviciát v Ľubašovej, celá formácia - sedem rokov v Poľsku. A tak som tu.

Smer, špecializácia?

Tam bola základná teológia.

Myslel som na policajtov, na armádu...

Po vysviacke som pracoval tri roky ako kaplán v Stropkove v našej farnosti, potom som bol päť rokov v Michalovciach vo vydavateľstve Misionár.

Máte blízko k novinárčine...

Z mojej strany to nebola novinárčina. Robili sme všetko sami

snímka: M. Magda

– grafika, photoshop. Potom sa to odovzdalo firme, zameriavali sme sa už len na obsah. Po piatich rokoch som z vydavateľstva odišiel. Dali ma do Stropkova ako správcu farnosti. Tam som bol do roku 2012. Na základnej vojenskej službe som bol už ako kňaz.

Kde ste boli na vojne?

V Martine, bola to škola dôstojníkov v zálohe, potom sme odchádzali do jednotlivých útvarov. Dvakrát ma zoperovali, pustili ma domov. Prišiel som na vojnu s roztrhnutým kolenným väzom. Oslovil som biskupa Rábeka pri pohrebe generála Kačmára pri Stropkove v Bokši, je to časť Stropkova. Slovo dalo slovo a od 15. júna 2013 som policajným kaplánom v Košiciach.

Skúste na záver niečo povedať našim veriacim, našim čitateľom.

Zarezonovalo mi otázka civilov a uniformovaných: V čom je kresťanstvo iné? Kresťanstvo nie je len snažiť sa nasledovať Krista. Zachytil som, keď hovoril jeden poľský kňaz, že nestačí byť dobrým človekom, treba byť dobrým kresťanom. Je jedno, čo robíme. Ako ho

voril Ján Krstiteľ, kládol na srdce každému podľa jeho povolania, aby sa každý snažil realizovať to dobré. Keď bude toto fungovať, je jedno, kde a s kým sa stretneme. Keď sa človek stretne s dobrým človekom s dobrým srdcom, vždy sa nájde dialóg. Žijeme v dobe, kedy je to ťažšie. Žijeme dobu egoizmu, sebeckta, individualizmu. Každý jednotlivec má na všetko právo, len väčšina nemá právo na nič.

Prišla mi na rozum paralela z vašej homílie, že fakticky z piatich chlebov sa nasýtilo päťtisíc ľudí a kolko sa zvýšilo. Aj z nášho rozhovoru ponúkame čitateľom také rozmnoženie.

Po covide vydávame 330 kusov nášho farského časopisu, niekedy sme vydávali 460 kusov. Je to rozmnoženie Božieho slova. Pôvodnou myšlienkou bolo dostať Božie slovo do kuchyne na stôl. Robíme to už 24 rokov, v tomto roku začneme 25. ročník.

Ďakujem vám, duchovný otec Rizman, za rozhovor.

pripravili: A. Blizmanová a M. Magda

S Máriou za krajší život

Mária,
nauč ma zbožne žiť,
nauč ma dobrým (dobrou) byť,
nauč ma modliť sa,
nauč ma kajať sa.

Mária,
nauč ma milovať,
nauč ma bojovať,
nauč ma poslúchať,
nauč ma odpúšťať.

Matka Božia, Mária,
nauč ma verným byť,
nauč ma čistým byť,
nauč ma trpieť,
nauč ma zomrieť.

Keď príde smrtný boj,
Mária, pri mne stoj.
Na mňa nezabudni,
do neba ma vezmi.
Amen.

Zrkadlo (spravodlivosti)

Veľké, malé, visiace na stene, v kúpeľni, na chodbe pri vešiakovej stene, diskrétno - v kabelke. Zrkadlo. Niektorí sa do neho pozerajú častejšie, niektorí sporadicky. Jeho úlohou je, aby sme sa „sebavideli“. Aby sme sa páčili sebe a aby sme sa zapáčili iným. Aby sme boli „skoro“ dokonalí. A aby iní, ktorí nás stretnú, nenašli na nás nejakú nedokonalosť. Niekedy iba drobnú.

Prichádza mesiac máj, kde okrem prívlastku, že je to mesiac lásky, je to aj mesiac Panny Márie. A budeme denne odriekať Loretánske litánie s pestrou paletou invokácií o dokonalej žene - Márii. A jednou z ponúknutých je zvolanie „Zrkadlo spravodlivosti“. Sme pozvaní pozeráť sa do tohto čistého zrkadla, v ktorom objavíme seba. Ako človeka s chybami, nedokonalosťami. Ale aj s túžbou, aby v našom živote, v dennodenných príbehoch sa odrážala spravodlivosť - nová, nevšedná, neobyčajná a neprehliadnuteľná. Tá Spravodlivosť, t. j. lustitia ako dieťa rímskych bohov, ktorej sme dali na oči pásku, aby bola nestranná, nezávislá. A my si myslíme, že je slepá.

A preto my sa staňme „iustitiou“ našich myšlienok, slov, túžob a plánov, v ktorých bude mať miesto a priestor na realizáciu to dokonalé s tým naším nedokonalým. Nech „Zrkadlo spravodlivosti“ nás priťahuje pozeráť sa do neho a vidieť seba samých. Tých, ktorí sa chcú stať nie krajšími v očiach ostatných, ale v očiach Božích, ktoré na nás pozerajú cez oči svätých a aj tej najdokonalejšej svätej - Márie.

Tak „kukajme“ do Zrkadla spravodlivosti. Nech to počujú naše uši, premieňa naše srdce a náš zrak hľadá spravodlivosť cez prekážky nespravodlivosti. Kuk! Zrkadlo spravodlivosti, oroduj za nás mr herm

Kecharitomene

19. Panna Mária uzdraví chvíľu počatia

Mária nám dáva všetky milosti, ktoré dávala deväť mesiacov Ježišovi počatému v jej lone. Každá mama môže svoje dieťa od chvíle počatia odovzdať do lona Nepoškvrnenej a prosiť ju, aby Ona duchovne nosila jej dcéru či syna. Týmto spôsobom to, čo bolo zle v období tých deviatich mesiacov a možno aj pri samotnom počatí, keď napríklad došlo k odmietnutiu dieťaťa, Mária uzdraví.

Naliehavo vás pozývam, aby ste iniciovali tento proces uzdravenia a prešli ním. Východiskovým bodom môžu byť napríklad Vianoce. Ak sa pre to rozhodneš, vrátiš sa o deväť mesiacov dozadu a poprosíš Pannu Máriu, aby ťa počala duchovným spôsobom vo svojom lone a deväť mesiacov až do Vianoc ťa každý deň požehnávala. Pros Máriu, aby ťa duchovne nosila pod srdcom a posielala ti všetky milosti tak, ako ich posielala Ježišovi. Keď uzdravíš moment počatia, budeš žiť v jej požehnaní deväť mesiacov, 25. decembra sa spolu s Pánom Ježišom narodíš do nového života.

Mystickom uzdravenia a života v nepoškvrnenom Máriinom lone je otec Gabriel Jacquier. Prečítajme si jeho svedectvo: „Chcem byť malým ako počaté dieťa, ktoré žije len vo svojej matke, aby sa jej páčilo a robilo jej radosť tým, že ju miluje a páči sa jej. Choď k nej!“ Chci žiť v nej, lebo ona je lonom pre dieťa, ktoré sa ma narodiť. Krstom je v nej ponorené. Vtedy je duchovne prítomná v nás a my v nej vlastnime Boha. Od chvíle ponorenia sa do Márie sa už nič iné neráta. Keď sa modlíme Zdravas, Mária, je to bozk pre Máriu. Jej srdce je svätynou Najsvätejšej Trojice.

Otec Gabriel rozvíja pozoruhodnú tému a hovorí o tom, že v čase nášho krstu, keď k nám prichádza Otec, Syn a Duch Svätý, každý pokrstený dostáva aj počiatok života v Márii. Počali sme sa od chvíle krstu v Márii a ona v nás začína formovať vzťah Otca, Syna a Duchu Svätého. To sa deje pri prijatí sviatosti krstu. Od tejto chvíle Mária svojím materinským lonom objíme pokrstené dieťa tak ako Najsvätejšia Trojica, ktorá v ňom prebýva. Privinie nás ku Kristovi a odieva nás do Neho. Naša formácia prebieha v Márii a cez Máriu. Žijeme svojím krstom nielen ako Božie deti, ale aj ako Máriine deti. Žijeme birmovaním, ktoré nás posväcuje na kresťanov, lebo na čelo dostávame znak kríža.

Byť v jej lone je štítom, ktorý mystici nazývajú „stav vliatej nevinnosti“. Vďaka tajomnej involúcii, čiže prechodu z dospelosti do detského života v lone Márie, dochádza k omladeniu človeka, ktorý sa rodí do nového života v Duchu Svätom. „Dokonale to korešponduje so slovami Pána Ježiša: Ak nebude ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva.“ Nejde o to, aby sme boli dospelými, ale aby sme boli malými deťmi v lone Mamy. Mária veľmi dobre vie, ako skrátiť a vykúpiť čas nášho dozrievania. Má vládu nad časom a dokáže urýchliť spásu a zjednotenie s Bohom.

Brat Efraim z Komunity blahoslavenstiev dodáva, že Márii musíme dovoliť, aby nás formovala. Matke Božej sa máme úplne zveriť ako malé deti.

Chcel by som, aby sa každý z nás teraz chvíľu modlil. Zatvorme si oči, aby nás nič nerozptyľovalo. Predstavme si, že sme v Máriinom srdci, že sme v nej. Ide o to, aby sme sa od všetkého odpútili a pritulili sa k nej. Aby všetko, čo je pre nás nepokojom, neporiadkom, či úzkosťou, jednoducho odišlo. Pozývam vás, aby ste kontemplovali Máriin obraz, aby ste čo najviac odpočívali v modlitbe a prežívali lásku. Lebo láska je podstata modlitby, nie intelektuálne ponorenie.

Modlitba je milovať Nieкого a prijať lásku Nieкого voči mne. Vtedy spoznáme, že modlitba nás už viac nebude trápiť, práve naopak, nebudeme sa môcť dočkať, kedy sa znova pritulíme k Márii a oprieme si o ňu hlavu, aby nás pohladila.

pripravil: MUDr. Blažej Vaščák

Služba akolytu a mimoriadneho rozdávatela sv. prijímania

Podľa tradície sa služba akolytu vyvinula ako predstupeň presbyterátu (kňazstva). Po 2. vatikánskom koncile pápež Pavol VI. (1963-1978) vydal 17. 8. 1972 apoštolský list *Ministeria quaedam* (o dvoch službách - lektora a akolytate). Následne 25. 1. 1983 začal platiť nový Kódex cirkevného práva, ktorý službu laikov upresňuje.

V kán. 230 nového kódexu sa v paragrafe § 1. píše: „Laickí muži, ktorí majú vek a vlohy stanovené dekrétom Konferencie biskupov, môžu byť predpísaným liturgickým obradom nastálo prijatí do služby lektora a akolytu.“ § 3. ešte upresňuje ďalšie možnosti tejto služby laikov slovami: „Kde to potreba Cirkvi vyžaduje, pri nedostatku služobníkov môžu aj laici, hoci nie sú lektori ani akolyti, zastávať ich niektoré služby, totiž vykonávať službu slova, viesť liturgické modlitby, udeľovať krst a rozdávať sväté prijímanie podľa predpisov práva.“ Kán. 910 v § 2. hovorí: „Mimoriadnym vysluhovateľom svätého prijímania je akolyta, ako aj iní veriaci, určený podľa normy kán. 230, § 3.“ Na základe týchto kánonov sa v Cirkvi vyskytujú vedľa seba dve formy mimoriadnych rozdávatelov sv. prijímania - akolyta a mimoriadny rozdávatel sv. prijímania.

Akolyta

Služba akolytu sa spomína už v 3. stor. Rímski akolyti (gr. akólutos - následník, sprievodca, pomocník) prenášali fermen-tum z pápežskej svätej omše do titulárnych kostolov, rozdávali Eucharistiu pri bohoslužbe a nosili ju chorým. Akolyti v Afrike a v Galii mohli zapalovať sviece na oltári a prinášať obetované víno; vo všeobecnosti mali na starosti aj nosenie krizmy. Na Východe akolyti neboli. Vzťah akolyta a eucharistia sa celkom prerušil počas stredoveku. Opäťovne ho v novovekej histórii zaviedol do života Cirkvi pápež Pavol VI.

Akolytát je samostatná služba a „najvyššia“ laická liturgická služba (môže ju mať len muž). Do tejto služby môžu byť vhodní kandidáti natrvalo prijatí predpísaným liturgickým obradom. Naše biskupstvo v spolupráci s Kňazským seminárom sv. Františka Xaverského v Badíne a s Diecéznou liturgickou komisiou v roku 2017 urobilo teologicko-pastoračný kurz prípravy na prijatie služby akolytu. Po úspešnom zvládnutí kurzu bol generálnym vikárom Mons. Branislavom Kopalom dňa 9. 12. 2017 v seminárnej Kaplnke sv. Františka Xaverského v Badíne udelený akolytát 74 mužom z rôznych farností Banskobystrickej diecézy. Viacerí z absolventov kurzu už boli mimoriadnymi rozdávatelmi svätého prijímania.

Úlohy akolytu

Úlohou akolytu je starať sa o službu pri oltári, pomáhať diakonovi a kňazovi pri liturgických úkonoch, najmä pri sv. omši. Ak treba, vypomáhajú s rozdávaním svätého prijímania v kostole, pomáhajú pri čistení a usporiadaní posvätných nádob či už pri oltári, alebo pri stolíku. V mimoriadnych okolnostiach môže kňaz poveriť akolytu, aby vystavil na verejnú úctu veriacim Najsvätejšiu sviatosť a potom ju znova uložil, no nesmie ňou udeliť ľudu požehnanie. Ak treba, môže viesť prípravu veriacich, ktorí kňazovi pomáhajú pri liturgických obradoch. Akolyti tiež vykonávajú vzácnu službu prinášania Eucharistie najmä chorým a starým ľuďom. Akolyta, ktorý je teda osobitným spôsobom určený na službu pri oltári, nech sa naučí všetko, čo sa týka verejných bohoslužieb a nech sa usiluje pochopiť ich vnútorný a duchovný zmysel, aby sa tak denne mohol celý obetovať Bohu a aby svojou vážnosťou a dôstojným správaním mohol byť príkladom všetkým vo svätom chráme. A nech úprimnou láskou miluje tajomné Kristovo telo, čiže Boží ľud, najmä slabých a chorých.

Mimoriadny rozdávatel sv. prijímania

Služba mimoriadneho rozdávatela sv. prijímania je službou, ktorá je spojená s nevyhnutnou potrebou pomôcť pri rozdávaní sv. prijímania. Diecézny biskup môže službou mimoriadneho rozdávatela na základe normy práva poveriť aj iného veriaceho laika ako mimoriadneho vysluhovateľa pre určitý prípad (ad actum) alebo na určitý čas (ad tempus), použijúc pri tom primeranú formulu požehnania. Vo zvláštnych a nečakaných prípadoch povolenie ad actum môže dať kňaz, ktorý predsedá eucharistickému sláveniu, pričom tiež použije primeranú formulu požehnania.

Ak je obyčajne dostatočný počet riadne vysvätených služobníkov, ktorý stačí aj na rozdávanie svätého prijímania, nemôžu byť poverení mimoriadni vysluhovatelia svätého prijímania. Mimoriadny rozdávatel môže z poverenia kňaza zanesť Eucharistiu chorým a starým ľuďom vo farnosti. Je úlohou diecézneho biskupa vydať zvláštne normy, podľa ktorých, prihliadajúc na tradíciu prvotnej Cirkvi, stanoví, ako konať túto úlohu.

*prípravil: Jozef Repko, farnosť Prievidza
spracoval: M. Magda*

Krížová cesta policajta, hasiča, záchranára a vojaka

V priestoroch areálu Spišskej Kapituly sa 15. marca 2024 o 17.00 hod. uskutočnila po prvýkrát krížová cesta policajta, hasiča, záchranára a vojaka. Krížová cesta za účasti Ozbrojených a záchranných zložiek na Slovensku má dlhoročnú tradíciu. Za zrodom krížovej cesty policajta stojí bývalý riaditeľ OO PZ Krompachy JUDr. František Puškár. V súčasnosti sa táto pobožnosť krížovej cesty rozrástla aj o ďalších členov ozbrojených a záchranných zložiek a jej organizáciu prebral Ordinariát ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky spolu so Spišským biskupstvom za pomoci jej prvotného zakladateľa. Mnohí z nás, policajtov, ktorí sme stali pri zrode tejto pobožnosti, sme už vo výsluhovom dôchodku, no aj napriek tomu sme stále verní a oddaní tejto krížovej ceste, ktorá sa z mesta Krompachy presunula na jeden rok do obce Granč-Petrovce a tento rok prvýkrát zavítala do centra Spišskej diecézy.

Krížová cesta sa konala v priestoroch Spišskej Kapituly a začala na cintoríne pri hrobách zosnulých biskupov. Posledné zastavenie bolo pred vstupom do katedrály. Pobožnosť krížovej cesty viedol spišský biskup Mons. František Trstenský za asistencie kňazov z Ministerstva vnútra pod vedením generálneho vikára plk. Jozefa Palubu, ktorý pred rokom na svätej omši po krížovej ceste v Granč Petrovciach navrhol, aby sa krížová cesta uskutočnila na Pažici pri Spišskej Kapitule. Vtedy ani netušil, že táto diecéza bude mať nového biskupa. Každé zastavenie krížovej cesty sa modlil iný príslušník ozbrojených či záchranných zložiek - policajt, vojak, hasič, záchranár, colník. Štrnásť zastavení krížovej cesty prešli príslušníci ozbrojených a záchranných zložiek v sprievode ďalších veriacich za doprovodu dychovky z Krompách. Tá je súčasťou krížovej cesty ozbrojených a záchranných zložiek od jej zrodu v meste Krompachy. Nádherné tóny piesne Vysoko tam hore na Golgote, upravenej pre túto príležitosť, umocňovala každé jedno zastavenie krížovej cesty.

Na tejto krížovej ceste sa pravidelne zúčastňujem od jej začiatku, teraz už ako policajt - veterán. Každý rok sa snažím, aby som sa jej zúčastnil a bol aktívnym aj pri jej tvorbe a priebehu. Tento rok som na pobožnosť krížovej cesty pozval aj troch dobrovoľných hasičov z našej obce Vítaz, aby si spolu so mnou „vychutnali“ uvedení atmosféru, zapojili sa do sprievodu a sami posúdili, či sa stanú jej účastníkmi aj v budúcom roku. Som vďačný, že moje pozvanie neodmietli a boli súčasťou skvelej atmosféry a duchovného prežívania so všetkými, ktorí sa na tejto pobožnosti zúčastnili. Teší ma, že od začiatku tejto tradície sa na týchto krížových cestách stretávam s naším rodákom, bývalým policajtom z Krompách, Františkom Štofaňákom. Tento rok sa rady účastníkov z Vítaza rozrástli o ďalšiu „posilu“ z radu záchranárov, Annu Kostelníkovú, pracovníčku nemocnice v Krompachoch. Všetci zúčastnení sme svoje zastavenia krížovej cesty s hlbokou úctou obetovali za všetky zložky, zúčastnené na tejto krížovej ceste.

Krížovú cestu spolu s nami prešiel aj emeritný spišský pomocný biskup Mons. Andrej Imrich. Otec biskup František Trstenský bol nadšený a milo prekvapený z veľkej účasti na tejto krížovej ceste a povedal: „Je to práca s ľuďmi a je to veľakrát aj práca, v ktorej sa stretávate s krížom v ľudskom živote. Preto som rád, že prichádzate na túto pobožnosť, aby ste sa učili od Krista, ako niesť tieto kríže a ako pristupovať k ľuďom.“ Biskupský vikár Ministerstva vnútra Jozef Paluba zas podotkol, že „keď sa prideme modliť na krížovú cestu v pôstnom období, tak sa určite zamýšľame aj nad svojimi krížovými cestami a krížmi, ktoré nosíme alebo pomáhame nosiť druhým. Chceme tak pookriať, uvedomiť si, že krížu neuhneme, ani ho nepreskočíme, či nepodlezíme, len si ho musíme pekne zobrať.“

Vďaka tohtoročnej krížovej ceste vnímam, že je potrebné stíšiť sa a poďakovať za to, že máme alebo sme mali také dôležité povolanie, dovoľm si povedať, že aj poslanie. Na spoločnom stretnutí – agapé – nás v priestoroch jedálne seminára osobne privítal otec rektor seminára. Na tomto príjemnom stretnutí sme mali možnosť pochutnať si na kysnutých koláčoch a teplom čaji v družných debatách a s predsavzatím, že o rok sa tu všetci stretne opäť.

Peter Baloga, bývalý policajt

Putovná socha fatimskej Panny Márie vo farnosti Vítaz

V nedeľu si ju modlitbami uctili vo filiálke Ovčie a v pondelok ju privítali procesiou vo farnosti Vítaz. Celodenná úcta a poklona vo farnosti sa konala modlitbovou reťazou Ružencového bratstva, zloženou z modlitieb všetkých štyroch modlitieb posvätného ruženca. Horliteľky Ružencového bratstva jednotlivých ruží sa v hodínových intervaloch modlili a vyprosovali od nebeskej Matky pokoj a dobro na celom svete a na našom Slovensku. Po ďakovnej sv. omši si putovnú sochu prevzala farnosť Široké.

Panna Mária fatimská, oroduj za nás!

Socha fatimskej Panny Márie putuje v rámci duchovnej prípravy veriacich dekanátu Košickej arcidiecézy, ktorý má v konkrétnom mesiaci (každý rok má prípravu fatimskej soboty na starosti iný dekanát) na starosti organizáciu fatimskej soboty v Sanktuáriu ružencovej Panny Márie v Obišovciach.

za farnosť Vítaz M. Magda

snímka: M. Magda

Muzikál Príbeh Veľkej noci

Muzikál Príbeh Veľkej noci si mohli pozrieť a vypočuť všetci, ktorí prišli v nedeľu 14. apríla 2024 do viacúčelovej sály vo farnosti Vítaz. Priblížili nám ho herci a speváci z Drobného divadla z farnosti Granč-Petrovce s doprovodom hudobnej skupiny Frontman.

Bola to „hodina“ zo života nášho Spasiteľa cez jeho slová, ktoré poznáme z evanjelií a zo slovenských kresťanských textov známych piesní hudobnej skupiny Abba. Režirovala ho Tatiana Sýč Valková, ktorá je spolu s mamkou rodáčkou z Vítaza. Duchovný otec z Granč-Petroviec bol súčasťou hereckého tímu na javisku a na veľké prekvapenie všetkých bol spišský biskup Mons. Trstenský v hľadisku.

V závere vystúpenia stáli nielen všetci účinkujúci, ale aj všetci diváci, ktorí svojím standing-ovation ďakovali za nádherne strávený sviatočný čas s ochotnými a talentovanými ľuďmi zo susednej spišskej diecézy, z druhej strany Braniska.

Za obec poďakovala Mgr. Marcela Strišová, za seba vyslovil poďakovanie pán Ondrej Foriš. Ďakoval aj otec biskup Trstenský, ktorý udelil všetkým záverečné požehnanie.

za farnosť Vítaz A. Blizmanová

Extrémna krížová cesta Široké 2024

Hoci je už Velkonočné obdobie, rád by som upriamil pozornosť na jednu pôstnu aktivitu, ktorá sa v našom okolí konala prvýkrát. Ide o Extrémnu krížovú cestu v pohorí Branisko. Čo znamená tento projekt a ako vznikol? Ako mnoho duchovných aktivít, aj táto vznikla v rodisku sv. Jána Pavla II. v Poľsku v roku 2009. Minulý rok sa už konala v 25 štátoch, 420 mestách, mala 822 trás a 100 000 účastníkov. Podľa iniciátorov ide o najrýchlejšie sa rozvíjajúci duchovný projekt na svete. Každá EKC musí spĺňať potrebné štandardy. V prvom rade je to nočná výprava s dĺžkou trasy nad 40 km (alebo minimálne 30 km), ale už s prevýšením cez 500 m. Dĺžka prechodu nesmie byť kratšia ako 8 hodín, preto si ju netreba zameniť za športovú aktivitu a napríklad ju celú zabehnúť, lebo o toto tu vonkoncom nejde. Tento rok prevzal záštitu nad akciou, ktorá je odporúčaná ako súčasť príprav na slávenie Veľkej noci, košický arcibiskup Mons. Bernard Bober.

Naprieč celým Slovenskom bolo tento rok 22 trás, od Bratislavy po Sninu, ktoré prešlo okolo 3720 účastníkov. Nám najbližšie bola Trasa sv. Jána Pavla II. v Širokom. Prečo práve tento názov? V roku 1995 pri návšteve Slovenska sa cez pohorie Branisko presúval Svätý otec Ján Pavol II. z Prešova na Spišskú Kapitulu ešte po starej ceste. Oficiálna registrácia na EKC bola spustená na Popolcovú stredú, takže sa človek mohol fyzicky aj duchovne pripraviť. Keď som prvýkrát videl mapu trasy, pozostávajúcu z výstupu na vrchy Patriu, Smrekovicu a Sľubicu, premýšľal som, či to zvládneme prejsť naraz a ešte v noci. Keď sa však nájde dobrá skupina ľudí, ktorí sa navzájom podporujú a motivujú a keď si hlavne dáte úmysel tejto krížovej cesty, s Božou pomocou by to nemal byť problém. Takže po nejakom váhaní som sa rozhodol, že to určite skúsím.

Extrémna krížová cesta bola naplánovaná na piatok pred Kvetnou nedeľou, teda 22. marca. Už od 16. hodiny prebiehala registrácia pútnikov. Musím povedať, že už od začiatku sme cítili od organizátorov z farnosti Široké podporu a prijatie a tento veľmi pozitívny duch sa potom niesol celou trasou krížovej cesty. O 18. hodine bola najprv svätá omša v kostole sv. Mikuláša, ktorá nás voviedla do atmosféry modlitby, ale tiež slovami kňazov podporila prekročiť samých seba, nehľadať vlastný výkon, ale predovšetkým sa spoľahnúť na Pána. Vzorom je Ján Pavol II. ktorý už od mala vedel čo je kríž, ale tiež aj, čo je nádej a dôvera. Počas sv. omše boli požehnané kríže všetkých pútnikov, symbolizujúce naše úmysly a naše spojenie s krížom Pána Ježiša. Napokon kňazi požehnali aj nás všetkých, aby modlitba krížovej cesty priniesla pre každého duchovne dobrá a pomohla sa nám viac zahĺbiť do seba a nasledovať Krista. Z ožiareného kostola sme vstúpili do vonkajšej tmy noci a tak sa Extrémna krížová cesta mohla začať.

Prvé zastavenie bolo ešte na konci dediny a následne sme už viac a viac vystupovali pohorím Branisko. Jednotlivé zastavenia boli označené krížom, trasy ste si tiež mohli skontrolovať v mobilných aplikáciách. Keďže účastníkov bolo až 250, vždy bol niekto za vami alebo pred vami, takže ste sa nemuseli báť, že zabľúdite. Každ

fotografka: autor článku

dé zastavenie bolo momentom zastavenia a rozjímania nad vopred pripravenými meditáciami, ktoré sa dali počúvať ako nahrávky na mobile. Nikto tak nerušil iných a mohol kráčať svojím vlastným tempom. Noc nebola chladná, obklopovala nás príroda zahalená tmou, ktorú pretínali iba svetlá čeloviek, nevyhnutnej výbavy každého pútnika. Štvrté zastavenie bolo na Patrii, kde nás už čakali obetaví farníci zo Širokého s občerštením, pripravení pomôcť, ak by niekto už nevládal ďalej. Určite výzvou bol výstup k siedmemu zastaveniu na Smrekovici, keďže cestička bola úzka a kamenistá. Zatiaľ čo niektorí schádzali už dole, iní po nej vystupovali hore, takže toto zastavenie patrilo k tým „extrémnejším“ a naozaj sa dal precítiť význam tejto nočnej modlitby a dôvera v Božiu ochranu. Na vrchole bol pekný výhľad na nočné svetlá okolitých dedín, ale aj silný vietor, ktorý nás hnal ďalej. Potom nasledoval dlhý zostup k zastaveniu na Chvalabohu, počas ktorého nás osviežil veľmi jemný dážď, ktorý takmer nebolo cítiť.

Odporúčaním k dobrému prežitiu EKC bolo kráčať v tichu a nerušiť ostatných. Takže každý mal možnosť tichej osobnej modlitby, premýšľania nad sebou a nad tajomstvom Veľkej noci. Nočná temnota naozaj pohltí všetko okolo seba a iba vďaka svetlu môže človek napredovať. Matka Tereza povedala, že miluje Krista aj v temnote. Myslela tým na obdobie zdanlivo beznádejné, keď sa cítila sama a opustená akoby v temnej noci. Pochopila však, že toto je temnota Getsemanskej záhrady, temnota Kríža, ktorú aj Kristus podstúpil pre našu spásu.

Možno najextrémnejším bol pre mňa posledný strmý úsek výstupu na Sľubicu, pomyselnú Kalváriu, práve tu bolo dvanásťte zastavenie. O to väčšia radosť bola potom modlitba a objatie kríža na vrchole, kde som cítil obrovskú vďaku Pánovi, že nás sám akoby vynesol až sem. Hoci veľmi strmý a kamenistý bol aj vzostup dole, sprevádzal ho už pocit, že vrchol sme dosiahli. Čím viac sme sa približovali naspäť k obci Široké, tým viac sa obloha rozjasňovala a pripomínala nám, že noc nemá konečnú moc. Každý deň prináša svetlo a každé utrpenie napokon skončí v svetle zmŕtvychvstania. Tak sme okolo 5:30 prišli naspäť ku kostolu sv. Mikuláša, kde sme unavení, ale šťastní a vnútorne obohatení ďakovali za tento hlboký zážitok Pánovi. Pri kostole nás čakali bohaté raňajky, teplá káva a čaj od usmievavých dobrovoľníkov. Každý dostal certifikát ako pamiatku na túto udalosť.

Chcem sa veľmi pekne poďakovať organizátorom EKC a dobrovoľníkom z farnosti Široké za vrelé prijatie všetkých 250 účastníkov a skvelú organizáciu tejto veľmi požehnanej akcie. Verím, že na budúci rok počítajú svojou účasťou viac veriacich aj z našej farnosti. Niekedy nie je dobré veľmi rozmýšľať či ísť alebo nie, ale skôr dôverovať Pánovi a tiež mu aj niečo obetovať zo svojho času a pohodlia.

Spektrum informoval: Peter Stašík

„Ovčianska” Kalvária

Vo filiálnej obci Ovčie mala počas veľkonočných sviatkov premiéru nová Kalvária. Situovaná je na trase Mostky - Brežie - Gminská lúka, južne od obce v celkovej dĺžke približne 715 metrov. Jednotlivé zastavenia sú dva metre vysoké, vyrobené z ocele, obsahujúce otváratelné schránky s reprodukciami „starej” krížovej cesty z kostola sv. Barbory a tématickými zamysleniami.

Pôvodná krížová cesta bola zakúpená a darovaná kostolu v roku 1922 miestnym rodákom z USA Štefanom Balogom s manželkou. Nasledujúcich 70 rokov jednotlivé zastavenia sprevádzali veriacich na ich púti životom a skrášovali im krsty, sv. prijímania, sviatosti manželstva či pohreby. Po tom, čo bol v roku 1992 kostol prestavaný do súčasnej podoby, krížová cesta bola zapožičaná arcibiskupskému úradu v Košiciach, kde zdobí stenu jednej chodby dodnes. Na jej miesto do kostola sv. Barbory pribudla nová krížová cesta, ktorú kostolu darovala Helena Dubská, rod. Baranová.

Hoci odvtedy uplynulo viac ako tridsať rokov, „stará” krížová cesta ostala v srdciach veriacich a mnohí na ňu nostalgicky spomínajú. Aj z tohto dôvodu sa obecné zastupiteľstvo rozhodlo nainštalovať Kalváriu za dedinou s reprodukciami pôvodných zastavení. Konkrétna lokalita Kalvárie bola zvolená z viacerých dôvodov - spevnená cesta, dostupnosť autom, nenáročná trasa vhodná aj pre starších, atraktívna lokalita s veľkým počtom turistov za pekného počasia.

Práce na Kalvárii vykonali členovia obecného zastupiteľstva so starostom, pracovníci Obecného úradu, pracovníci firmy ŠTEFAN a miestni veriaci, ktorí inštalácii a úprave okolia venovali niekoľko dní.

Na krížovej ceste sa počas Veľkého piatku zúčastnilo množstvo ľudí. Podobne ako vo farskej obci Vítaz sa pri nesení kríža a pri modlitbách jednotlivých zastavení striedali jednotlivé rodiny. Kalvária je prístupná celoročne a jednotlivé zastavenia sú voľne prístupné. Srdečne Vás pozývame na návštevu.

za filiálku Ovčie, Stanislav Šimčík

snímka: S. Šimčík, Ovčie

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať. Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Aká je pravda o ľudskej sexualite?

Prečo nemôžeme mať sex pred svadbou, keď sa milujeme? Prečo katolícka Cirkev učí, že sebauspokojovanie, petting, orálny sex, homosexuálne praktiky a používanie antikoncepcie sú ťažké hriechy? Pohlavnosť a sexualita človeka je sféra, v ktorej chce byť Boh obzvlášť prítomný. Stvorením človeka na svoj obraz Boh vpísal do ľudského srdca túžbu po čistej a nezničiteľnej láske. Len taká láska môže uspokojiť túžbu človeka po šťastí. Preto nás Boh pozýva milovať jeden druhého tak, ako nás miluje On. Toto sa má realizovať osobitným spôsobom v intímnej láske muža a ženy, ktorú Boh spečatil znakom sviatosti manželstva.

Manželstvo ako sviatosť sa stáva obrazom a ikonou Najsvätejšej Trojice. Na druhej strane má pohlavný styk odhaľovať neviditeľné tajomstvo Božej lásky vo vzájomnej láske manželov, ba čo viac, má byť účasťou na živote a láske Najsvätejšej Trojice. V Božích plánoch má pohlavný styk vždy vyjadrovať nezištný dar celého duchovného a telesného bohatstva človeka manželskému partnerovi v Ježišovi Kristovi navždy. Ak je táto podmienka splnená, potom bude pohlavný styk nielen zážitkom zmyslovej rozkoše, ale predovšetkým zážitkom vzájomnej lásky v Bo-

žej láske, prameňom posvätenia, svätým znamením sviatosti manželstva. Takáto skúsenosť pohlavného styku je možná len vo sviatostnom manželskom vzťahu, keď sú manželia v stave posväcujúcej milosti, teda, keď sú ich srdcia čisté a zrelé na lásku. V Božej pedagogike je vždy najdôležitejšia láska, sexuálna rozkoš a citové stavy musia byť podriadené zákonu lásky, vyjadrenému v prikázaniach.

V tejto súvislosti je pochopiteľné, prečo je ťažkým hriechom predmanželský alebo mimomanželský styk, ako aj akékoľvek vedomé a dobrovoľné podnecovanie k sexuálnej rozkoši prostredníctvom masturbácie, pettingu, orálneho sexu, homosexuálnych skutkov, pozerania pornografie, atď. Sú opakom nezištného darovania seba samého, sebastrednosti, ktorý vedie človeka do pekla sebeckta, robí ho závislým od sexuálnych pocitov a zotročuje ho ako drogy alebo alkohol. Sú hriechom, pretože ničia dar čistého srdca, ničia človeka, privádzajú ho do stavu smrti ducha a zotročenia silami zla. Ide o skutky, ktoré zabíjajú lásku a vedú k najväčšiemu nešťastiu, ktorým je strata večného života.

Dajme si pozor na jedno z najzákernejších a najnebezpečnejších satanových pokušení, ktoré

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

nám často predkladajú médiá. To hovorí, že podstatou lásky je sexuálna rozkoš a city a preto im treba všetko podriadiť. Na oltár boha sexu a náklonnosti sa kladú všetky nečisté hriechy, pohlavné choroby, manželské nevery, rozvody, antikoncepcia, straty. Kresťan by však mal každý deň odovzdávať Bohu všetky svoje emócie, pocity a celú sexuálnu sféru, aby ich uzdravil, oslobodil z pút sebeckej žiadostivosti a podriadil ich požiadavkám Krista. Pocity a sexualita vedená egoizmom smeruje k úplnému ovládnutiu a závislosti od milovanej osoby, a to nie je láska, ale zakamuflovaný egoizmus.

Ani tie najhorúcejšie city nikoho neopravňujú na pohlavný styk pred manželstvom. Pohlavný styk je posvätný a právo naň dáva jedine Kristus vo sviatosti manželstva. „Pretože ťa milujem, nepôjdem s tebou do poste-

le pred svadbou“ – tento postoj je jedine správna odpoveď na skúšku, či Ťa tvoj priateľ, tvoja priateľka naozaj miluje. Ak Ťa niekto požiada o sex pred svadbou, je to prejav sebeckva! Jedným z charakteristických znakov kresťanov je, že svoje telo zachovávajú „vo svätosti a úcte a nie v náruživej žiadostivosti“.

Žiadostivosť sa zrodila v ľudskom srdci ako dôsledok porušenia zmluvy s Bohom. Muž a žena cudzoložia, ak majú pohlavný styk, keď nie sú manželia. Ak muž „hľadá žiadostivo na ženu“, ktorá nie je jeho manželkou, potom s ňou cudzoloží už vo svojom srdci. Týmito slovami sa Kristus obracia na muž, ale ich etický význam platí aj pre ženu. Na druhej strane túžba manžela spojiť sa so svojou manželkou, byť s ňou jedno telo, nie je cudzoložstvom v srdci.

Žiadostivosť tela a s ňou aj žiadostivosť očí a pýcha života sú ovocím prvej neposlušnosti voči Bohu (Gn 2, 17), porušenia zmluvy s Bohom v ľudskom srdci. Vedomé a úmyselné porušenie zmluvy s Bohom mužom a ženou urobilo svet „miestom žiadostivosti a tiež jej zdrojom“. Od okamihu prvotného hriechu sa muž a žena, ktorí sú predmetom túžby, stali ľuďmi „žiadostivosti“.

Žiadostivosť, ktorá sa spontánne prebúda v ľudskom srdci, je teda výsledkom hriechu a vedie k hriechu. Tým, že jej človek podľahne upadá do otroctva sebeckva a prichádza o schopnosť milovať. Nevyhnutnou podmienkou dozrievania k láske je preto prekonanie všetkej žiadostivosti v sebe. To je možné len tak, že sa každý deň zveríme Kristovi, úplne sa mu odovzdáme, podriadiť svoje správanie požiadavkám Jeho lásky. Len tak nás Ježiš bude môcť oslobodiť od všetkej žiadostivosti a uzdraviť zranené ľudské srdce, zapletené do osídí zla. Všetci sme poškvrnení následkami prvotného hriechu. Sami svojimi silami nedokážeme prekonať sebeckvo ani podriať svoje city a sexuálnu žiadostivosť logike lásky.

Trampoty v manželstve

181. Kristom sme pozvaní k veľkým veciam

Vedomé a dobrovoľné odmietnutie Boha človekom je odmietnutím jediného Prameňa večného šťastia a voľbou večnosti pekla. Práve takýmto ľuďom Boh smeruje slová pokánia: „Blázon si v srdci hovorí: Boha niet“. A uvádza hlavný dôvod ich nerozumného postoja: „Skazení sú a ohavnosti páchajú“ (Ž 14, 1).

Svätý Pavol vysvetľuje, že hlavným dôvodom tejto extrémnej hlúposti je, že „nepravosťou prekážajú pravde“. Navyše ich „nemožno ospravedlniť“, pretože „to, čo je v ňom neviditeľné – Jeho večnú moc a božstvo -, možno od stvorenia sveta rozumom poznávať zo stvorených vecí... Hoci Boha poznali, neoslavovali ho ako Boha, ani mu nevzdávali vďaky, ale stratili sa vo svojich myšlienkach a ich nerozumné srdce sa zatemnilo. Hovorili, že sú múdri a stali sa hlupákmi“ (Rim 1, 20-22). „Nepravosťou prekážajú pravde - to znamená, že viac než Boha milovali smrteľnú rozkoš z hriechu (porov. 2 Tim 3,4). Zlo nazývajú dobrom, pretože sa nechcú podriaďovať Božím prikázaniam.

Súčasný odpor voči katolíckej Cirkvi je ideologickou rebéliou len navonok; v podstate ide o vzburu vyplývajúcu z odmietnutia morálnych požiadaviek, najmä tých, ktoré sa týkajú sexuálnej sféry.

Oblasť ľudskej sexuality je zvláštnym miestom Božej prítomnosti. V Máriinom lone sa Boží Syn stal prvým človekom mocou Ducha Svätého. V Ionách žien Boh povoláva k životu nové ľudske bytosti. V Božích plánoch má sexuálne spolužitie nadprirodzený rozmer a má vyjadrovať čistú lásku, teda nezištné darovanie všetkého telesného a duchovného bohatstva ľudskej osobe manželskému partnerovi navždy. Takýto dar možno dať iba vo sviatostnom manželskom zväzku a právo na pohlavný styk dáva jedine Kristus vo sviatosti manželstva. Intímne sviatostné spojenie manželov v Kristovi svätý Pavol nazýva veľkým tajomstvom (porov. Ef 5, 32).

Vo sfére ľudskej sexuality je teda ukryté veľké tajomstvo Božej a ľudskej lásky. Sex by sa nikdy nemal bagatelizovať. Akýkoľvek pokus zredukovať ho len na fyziologickú činnosť treba rozhodne odmietnuť, pretože by sa tým eliminovalo veľké Božie tajomstvo Božej lásky a stvorenia ľudskeho života. Potešenie z intimného spojenia nie je a nikdy by sa nemalo považovať za cieľ sám o sebe, ktorým je život nového človeka a vzájomný dar lásky v Ježišovi Kristovi.

Liberálny sexuológ, ktorý všetko redukuje na technológiu a fyziológiu, hrdo odmietajúc Bohom zjavenú pravdu o ľudskej sexualite, je veľmi nebezpečným ignorantom, ktorý veľmi škodí ľuďom, ktorí ho žiadajú o pomoc. Šieste a deviate prikázanie Desatora a Ježišovo učenie o čistote srdca ukazujú cestu dozrievania k láske. Na druhej strane sexuálna rozkoš, ak nie je podriadená zákonu lásky, sa stane ničivou a zotročujúcou silou. Boh nám hovorí, že s ľudským telom nemožno nikdy zaobchádzať ako s predmetom uspokojovania žiadostivej vášne. „Lebo to je Božia vôľa, vaše posvätenie: aby ste sa zdržiavali smilstva a aby každý z vás vedel mať svoju nádobu vo svätosti a v úcte, nie v náruživnej žiadostivosti ako pohania“ (1 Sol, 3-5).

Pán Boh, ktorý stvoril človeka spolu so sexuálnou sférou je jediným odborníkom v tejto oblasti. Len On vie, čo je pre nás dobré a čo zlé. Preto hovorí rozhodné „nie“ všetkým druhom hriechov nečistoty. Každá vedomá a dobrovoľná sexuálna aktivita mimo čistého manželského styku je egoistickým aktom zamerania sa na seba a tým ničí lásku, uvádza človeka do reality pekla sebeckta, duchovnej smrti, do zotročenia silami zla. K tejto duchovnej tragédii dochádza v predmanželskom a mimomanželskom styku, používaním antikoncepcie, sledovaním pornografie, praktizovaním homosexuality, pettingom, masturbáciou a dobrovoľného provokovania k sexuálnej rozkoši.

Panna Mária z Fatimy varovala, že hriechy nečistoty vedú väčšinu ľudí do reality pekla, teda absolútneho sebeckta. Oblasť ľudskej sexuality je oblasťou špeciálnej Božej prítomnosti, ale aj pokušením k zlu. Neusporiadaná sexuálna sféra vplyva na celú ľudskú osobu a ovplyvňuje všetky jej činnosti. Človek, ktorý má neporiadok v sexuálnej sfére, prenáša tento rozpor do medziludských vzťahov a stáva sa príčinou veľkého zla, rôznych nešťastí a drám.

Predmanželská čistota, nerozlučnosť manželstva či nesúhlas s in vitro a antikoncepciou – to sú problémy, ktoré moderný svet popiera. Víťazstvo nad sebou dosiahneme len vďaka vytrvalej modlitbe, častému pristupovaniu k sviatosti pokánia a každodennej Eucharistii. Pán Ježiš hovorí: „Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia, lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť“ (Jn 15,5). Bez Krista si nikto nemôže zachovať čisté srdce. Preto musíme prísť k Pánu Ježišovi s celou svojou hriechnosťou a dovoliť mu, aby nás liečil a uzdravoval.

HNUTIE NA POMOC ROZVEDENÝM KREŠŤANOM

v spolupráci
s Arcidiecéznym
centrom pre
rodinu v Košiciach

VÁS POZÝVA NA
Duchovnú obnovu pre rozvedených
žijúcich sami, v nesviatostnom manželskom zväzku,
manželov v kríze ako aj ich rodinných príslušníkov

KEDY? 31.5. – 2.6.2024
KDE? Pútnický dom bl. Anny Kolesárovej, Obišovce
TÉMA: Prežívanie emócií v kresťanskom živote
EXERCITÁTOR: o. Ján Kulan moderátor
Arcidiecézneho centra pre mládež
v Košiciach a psychológ

CENA: 68 €

PRIHLASOVANIE: Slávka Kolesárová: 0905 288 845
slavka.kolesarova1@gmail.com

Ohlášky

• sobáš 24. mája 2024 vo Víťaze o 15.00 – **Filip Pokrivčák**, syn rodičov Milana a Ludmily rod. Pokrivčákovkej, narodený v Poprade, bývajúci v Poprade a **Veronika Bednárová**, dcéra rodičov Štefana a Žofie rod. Gregovej, narodená v Prešove, bývajúca vo Víťaze

Stalo sa

- 24. 3. v Palmovú nedeľu pri sv. omši o 10.30 sme sa stretli pri kostole sv. Ondreja, kde bolo požehnanie ratolestí, potom sme išli v sprievode do kostola sv. Jozefa, kde bola slávnostná sv. omša
- 28. 3. vo Štvrtok svätého týždňa doobeda o 9:30 bola v katedrále sv. Alžbety v Košiciach Omša svätien olejov, pri ktorej bola posvätená krizma a požehnaný olej katechumenov a olej chorých; tento deň je aj dňom spoločenstva kňazov so svojím diecéznym biskupom
- 29. 3. v Piatok utrpenia Pána bola krížová cesta doobeda - vo Víťaze sa začala o 11.00 pred kostolom sv. Ondreja, v Ovčí sa začala krížová cesta o 12.30 pred kostolom sv. Barbory; najskôr bola požehnaná krížová cesta v prírode, ktorú dal postaviť Obecný úrad na čele s p. starostom Jenčom
- 29. 3. v Piatok utrpenia Pána sa začal Deviatnik pred sviatkom Božieho milosrdenstva
- 30. 3. vo Svätú sobotu bolo požehnanie jedál vo Víťaze o 16.00 a v Ovčí o 16.30
- 31. 3. sme slávili najväčší kresťanský sviatok - Veľkonočnú nedeľu Pánovho zmŕtvychvstania
- 7. 4. v druhú veľkonočnú nedeľu - Nedeľu Božieho milosrdenstva sme sa o 15.00 vo farskom kostole pomodlili slávnostnú korunku k Božiemu milosrdenstvu v hodine milosrdenstva
- 21. 4. vo štvrtú veľkonočnú nedeľu - „Nedeľu Dobrého pastiera“ bola po sv. omšiach zbierka na kňazský seminár sv. Karola Boromejského v Košiciach

Stane sa

- 1. 5. v stredu slávime odpustovú slávnosť v našom farskom kostole zasvätenom sv. Jozefovi, robotníkovi; slávnostnú sv. omšu o 10.30 bude celebrovať Pavol Knut, rogacionista, nemocničný kaplán v Prešove
- 4. 5. v sobotu sa chystá farská púť s Rádiom Lumen do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove; hlavným celebrantom a kazateľom bude Mons. František Trstenský, spišský diecézny biskup; je to už 17. ročník
- 12. 5. v 7. veľkonočnú nedeľu bude sv. omša o 10.30 v Doline, po obidvoch sv. omšiach bude zbierka na katolícke masmédiá
- 18. 5. v sobotu po sv. omši bude stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. pátra Pia
- 18. 5. v sobotu bude spoločná krstná náuka o 10.00 na fare v katechetickej miestnosti
- 20. 5. v pondelok v našej farnosti bude celodenná poklona Najsvätejšej Sviatosti oltárnej; vo Víťaze začne od 9.00 do 18.00 a vo filiálnom kostole v Ovčí od 10.00 do 17.00, zakončená požehnaním a sv. omšou
- 26. 5. v nedeľu na slávnosť Najsvätejšej Trojice bude vo filiálnej obci v Ovčí, v kostole sv. Barbory 1. sväté prijímanie detí; pri slávnostnej svätej omši o 10.30 po prvý raz prijmú Pána Ježiša v Eucharistii
- 2. 6. v nedeľu vo farskom kostole sv. Jozefa, robotníka vo Víťaze bude 1. sväté prijímanie detí; pri slávnostnej sv. omši o 10.30 prijmú po prvý raz Pána Ježiša v Eucharistii

Prehľad úmyslov sv. omší

		Vítaz		Ovčie	
29. 4.	Pondelok	18:00			
30. 4.	Utorok			18:00	za ZBP Ireny Jenčovej
1. 5.	Sv. Jozefa, robotníka	7:30	† Mária Imrichová r. Mihalová		
		10:30	ODPUST - za miestnych hasičov		
2. 5.	Štvrtok	7:00	za ZBP rodín prístrešia „Andrejkovičová“		
3. 5.	Piatok	18:00	† Margita a František	17:00	† Mária, František, Barbora, Augustín a Alžbeta
4. 5.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvych členov RB		
5. 5.	6. veľkonočná nedeľa	7:30	za farnosť	9:00	† Ján a Anna Bednárkovi, Valentín a Mária Uliční
		10:30	za ZBP Veroniky Uličnej		
6. 5.	Pondelok				
7. 5.	Utorok	18:00	† Ondrej (390)		
8. 5.	Streda			18:00	za ZBP Jany a jej detí
9. 5.	Nanebovstúpenie Pána	7:00	za farnosť		
		18:00	za ZBP Heleny a Moniky	17:00	90: Žofia Balogová
10. 5.	Piatok	18:00		17:00	60: Ján Farkaš
11. 5.	Sobota	7:00	† Mária, Ján a Alžbeta Kollárovci		
12. 5.	7. veľkonočná nedeľa	7:30	45. manž.: Martin a Margita	9:00	za ZBP Alžbety, Jozefa, sr. Marie Dolores a sr. Lýdie
		10:30	v DOLINE - za farnosť		
13. 5.	Pondelok	18:00	70: Bohuznámej osoby a za jej rodinu		
14. 5.	Utorok	18:00	† Alžbeta a Ondrej		
15. 5.	Streda			18:00	† Štefan, Mária a Anton Kráľovci
16. 5.	Štvrtok	7:00	† Emília Motýľová		
17. 5.	Piatok	18:00	za ZBP rodín prístrešia „Ondzíkova“	17:00	† Mária, Jozef, Mikuláš a Eva
18. 5.	Sobota	7:00			
19. 5.	Zoslanie Ducha Svätého	7:30	za farnosť	9:00	70: Eva
		10:30	50: Leonard Balucha		
20. 5.	Pondelok	18:00		17:00	
21. 5.	Utorok	18:00	† Žofia Petková (výročná)		
22. 5.	Streda			18:00	za ZBP Dominiky
23. 5.	Štvrtok	7:00		18:00	za ZBP rodiny Šimčíkovej
24. 5.	Piatok	15:00	sobáš: F. Pokrivčák - V. Bednárová		
		18:00	† Katarína a Daniel		
25. 5.	Sobota	7:00	50. manž. Bohuznámych manželov		
26. 5.	Najsvätejšia Trojica	7:00	80: Albína Novotná	10:30	za farnosť - 1. sv. prijímanie
		9:00	35. manž.: Jozef a Helena a 30: Mária		
27. 5.	Pondelok			18:00	† Štefan, Elena, Mikuláš a Monika Kollárovci
28. 5.	Utorok	18:00	za ZBP Bohuznámej osoby		
29. 5.	Streda			18:00	za zosnulých z rod. Uličnej a Bartkovej
30. 5.	Najsvätejšieho Kristovho Tela a Kvi	7:00	† Ján, Mária, Michal a Margita		
		18:30	† Florián, Žofia a Martin Uliční	17:00	za farnosť
31. 5.	Piatok	18:00	† Mária Galdunová	17:00	† Jozef a Františka Halkovci
1. 6.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvych členov RB		
2. 6.	9. nedeľa cez rok - B	7:30	50: Mária Tkáčová a za jej rodinu (179)	9:00	† Štefan Uličný
		10:30	za farnosť - 1. sv. prijímanie		

Velká noc filiálka Ovcie

Piatok Útrpenia Pána
Křížová cesta

Palmová nedela

Štvrtok Pánovej večere

Piatok Utrpenia Pána - krížová cesta

Piatok Utrpenia Pána

Svätá sobota

